

פתרון קבע למפוני דהנייה והסדרת מעמדם

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם , בהמשך להחלטת הממשלה מס' 2454 מיום 21.10.2007 ובמטרה לקדם פתרון למפוני דהנייה :

1. להסדיר עבור מפוני דהנייה פתרון קבע התיישבותי ראוי ומוסדר כדין במסגרת תכנית היישוב מרעית, ולפנות באופן מוחלט את אתר המגורים הזמני באזור תל ערד.
2. להקים צוות בראשות נציב קבילות סייענים ומאוימים במשרד ראש הממשלה ובהשתתפות נציגי משרד הביטחון, משרד האוצר, משרד הפנים, משרד הבינוי והשיכון, משרד החקלאות, רשות מקרקעי ישראל והרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, לשם יישום החלטה זו (להלן – "הצוות").
3. להטיל על שר האוצר להביא לאישור מועצת מקרקעי ישראל הצעת החלטה לפיה, רשות מקרקעי ישראל תקצה זכויות במגרש מגורים אשר תאפשרנה לכל זכאי ששמו מופיע ברשימת הזכאים, (הרשימה שמורה בזכירות הממשלה) (להלן – "הזכאים"), באופן חריג וללא מכרז, הקמת יחידת דיור אחת. זאת בהתאם לתקנה (28)3 לתקנות חובת מכרזים, התשנ"ג-1993 ובכפוף לאישור כדן של ועדת הפטור של מועצת מקרקעי ישראל ושר האוצר, וכנגד פינוי המתחם המשמש כיום למגוריהם ולמגורי בני משפחתם וברוח התנאים הקבועים בהחלטת מועצת מקרקעי ישראל מס' 1383 מיום 20.11.2014 ביחס לתנאי הזכאות לפיצוי במסגרת פינוי כקבוע באותה החלטה.
4. להטיל על הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, לפעול לפיתוח שכונת המגורים החדשה המיועדת לזכאים, לנהל את תהליך שיבוץ הזכאים בשכונה החדשה וללוות את פיתוחה והקמתה. לרשות יאושר תקציב של 22 מלש"ח לצורך ביצוע עבודות עד לרמת אספלט, כולל תשתית תת קרקעית.
5. להעניק לזכאים מענק בסך 100,000 ש"ח, בתמורה לחתימה על התחייבות לפינוי מבני המגורים שלהם בתל ערד והודעת ויתור על כל טענה או דרישה נוספת, לרבות במסגרת כל הליך משפטי תלוי ועומד, בקשר עם פינוי אתר תל ערד ובקשר עם פינוי דהנייה והסדרת התיישבותם ביישוב מרעית.
6. הצוות יקבע את הכללים לפיהם ישולם המענק, ובכלל זה את האופן והמועד לתשלום, הבטוחות שידרשו לשם פינוי אתר תל ערד, אופן קיזוז הוצאות אכיפה ופינוי ככל שיהיו מכל תשלום שיהא זכאי לו המתפנה מכוח החלטה זו ונוסח ההתחייבות והודעת הוויתור

כאמור.

7. הצוות יהיה מוסמך לדון בהשגות על אי הכללה ברשימת הזכאים, אם הוגשו לו בתוך 60 ימים מיום קבלת החלטה זו.
8. להנחות את שר הפנים להעניק רשיון לשיבת קבע בישראל בהתאם לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 ובהתאם להוראות סעיף 33 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003, למפוני דהנייה.
לעניין סעיף זה "מפוני דהנייה" – מי ששמו מופיע בנספח שצורף להחלטת ממשלה 2454 "פתרון למפוני מתחם דהנייה" מיום 21.10.2007, ככל שהם בעלי רשיון ישיבה א/5 כיום, ומתגוררים במדינת ישראל, לרבות בניהם ובנותיהם הרשומים כצאצאיהם במרשם האוכלוסין, ואשר אף הם מחזיקים ברשיון לשיבה מסוג א/5 ומתגוררים בישראל.
הרשיון יינתן באופן פרטני, בכפוף להיעדר מניעה פלילית או ביטחונית, ובכפוף לאישור הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, כי הושלם מעברם ליישוב קבע או להוכחת קיומו של מרכז חיים במקום התיישבות מוסדר כדין בישראל.
החלטה לפי סעיף זה לא תחול על מפונה דהנייה שקיבל רשיון ישיבה מסוג א/5 מכוח נוהל אחר או שבעניינו נתקבלה החלטה פרטנית אחרת על-ידי משרד הפנים.
9. להנחות את שר הפנים להעניק למפוני דהנייה, כהגדרתם בסעיף 8 לעיל, בתום שנה מקבלת הרשיון לשיבת קבע, אזרחות ישראלית בהתאם לחוק האזרחות, התשי"ב-1952 ובהתאם להוראות סעיף 33 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003.
- האזרחות תינתן באופן פרטני, בכפוף להיעדר מניעה פלילית או ביטחונית, ובכפוף להמצאת האישורים המתאימים המעידים על המשך קיומו של מרכז חיים במקום התיישבות מוסדר כדין בישראל.
10. להטיל את המימון הנדרש למימוש החלטה זו על משרדי הממשלה כמפורט להלן:
משרד האוצר (רשות מקרקעי ישראל) – 5.833 מלש"ח.
משרד הביטחון – 5.833 מלש"ח.
משרד הבינוי והשיכון – 5.833 מלש"ח.
משרד החקלאות (הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב) – 5.833 מלש"ח.
משרד ראש הממשלה כ"ד – 5.833 מלש"ח.
הסכומים יוצאו מהתקציב השוטף של המשרדים בשנים 2017, 2018 או 2019.

אין בהשתתפות משרדי הממשלה שלהלן, במימון החלטה זו, כדי להעיד או להסכים על קבלת אחריות למפוני דהנייה. בכל הנוגע למשרדי ממשלה שלא הוטלה עליהם אחריות נוספת מעבר למימון ההחלטה, יראו בהעברת המימון כמימוש מלוא אחריותם ביחס להחלטה זו.

11. הצוות יעדכן את הממשלה בכתב, בכל 6 חודשים, על התקדמותו ביישום החלטה זו, לרבות עדכון בנוגע למימוש התקציב. ככל שתבקש תוספת תקציב לצורך יישום החלטה זו, יידון הדבר על-יד הממשלה בנפרד.

דברי הסבר

רקע כללי

מפוני דהנייה הם מי שהיו תושבי הכפר דהנייה ברצועת עזה, שיושביו נחשבו למשתפי פעולה עם ישראל. לקראת ביצוע תכנית ההתנתקות מרצועת עזה בשנת 2005, ביקשו תושבי הכפר כי יאפשרו להם להיכנס לישראל וטענו כי חייהם יהיו בסכנה אם הם יישארו בעזה לאחר יציאת צה"ל מהרצועה.

בעקבות עתירה שהגישו לבית המשפט העליון (בג"צ 5851/05 אשתיו ואח' נ' מדינת ישראל), פונו תושבי דהנייה לישראל על-פי החלטת ועדת השרים לביטחון לאומי ב/35 מיום 8.8.2005. במסגרת הטיפול באותה עתירה, התקבלה בשנת 2007 החלטת הממשלה מס' 2454 אשר עניינה היה פתרון למפוני דהנייה. החלטת הממשלה מס' 2454 הטילה על שר הפנים להעניק למפוני דהנייה אשרת שהיה בישראל ועל צוות בינמשרדי ומנהל מקרקעי ישראל למצוא להם פתרון התיישבותי ולהקצות להם מקרקעין. כמו כן, הוענקו למפונים מענקי התאקלמות בסך 45,000 ₪ לכל בית אב ובנוסף מענק בסך 9,000 ₪ לכל ילד עד גיל 18.

על יסוד התחייבויות המדינה בפני בית המשפט העליון, כפי שבאו לידי ביטוי בהחלטת הממשלה מס' 2454, נדחתה בשנת 2008 עתירת מפוני דהנייה (בג"צ 5851/05). ואולם, החלטת הממשלה מס' 2454 לא יושמה במלואה. על אף שקיבלו את המענקים שנקבעו להם, לא נמצא למפוני דהנייה פתרון התיישבותי ומרביתם עדיין מתגוררים באתר הזמני שאליו הם פונו בשנת 2005, במתחם פחונים בלתי מוסדר באזור תל ערד.

בשנת 2012 עתרו כ-150 ממפוני דהנייה לבית המשפט העליון (בג"צ 6549/12 אשתיו מסעד ואח' נ' ראש ממשלת ישראל ואח') בדרישה להורות למדינה לממש את החלטת הממשלה מס' 2454 במלואה, להסדיר להם מקום מגורים ראוי ולהעניק להם אזרחות ישראלית.

בהמשך הוגשה עתירה נוספת לבית המשפט העליון, בדרישה למימוש החלטת הממשלה מס' 2454 (בג"צ 5202/15 אבו צראר ואח' נ' ראש ממשלת ישראל ואח') וכן התקבלו במשרדי ממשלה שונים פניות מצדם של מפוני דהנייה אחרים אשר אינם בין העותרים לבג"צ.

במסגרת תשובות המדינה לעתירה בבג"צ 6549/12, הודיעה המדינה עוד בשנת 2015 כי היא פועלת למציאת פתרון קבע התיישבותי חוקי וראוי למפוני דהנייה, וכן שבמקביל היא תקיים הליך שבסופו יקבלו מפוני דהנייה, שיעמדו בתנאים הנדרשים, אזרחות ישראלית.

ביום 26.10.2016 התקבלה הצעה להחלטה משר הביטחון בנושא לדיון בממשלה. ההצעה הועברה בהתאם לסעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה להערות השרים הנוגעים בדבר.

ביום 18.1.2017 הוציא בית המשפט העליון צו על תנאי בבג"צ 6549/12, המורה למדינה בין היתר ליתן טעם מדוע לא יוסדר עניינם של העותרים, מפוני דהנייה, במסגרת מרעית או בדרך ראויה אחרת. תשובת המדינה תוגש תוך 60 יום.

הצעת ההחלטה דנן היא פרי עבודת צוות בינמשרדי שפעל בשנים האחרונות לגבש פתרון קבע למפוני דהנייה, והיא מיועדת להשלים את טיפול הממשלה בנושא.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

29,165,000 ₪ שיועמדו על-ידי משרדי האוצר (רשות מקרקעי ישראל), הביטחון, החקלאות (הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב), הבינוי והשיכון ומשרד ראש הממשלה כ"ד. הסכומים יוצאו מהתקציב השוטף של המשרדים בשנים 2017, 2018 או 2019. אין בהשתתפות משרדי הממשלה כאמור, במימון החלטה זו, כדי להעיד או להסכים על קבלת אחריותם למפוני דהנייה.

ככל שתתבקש על-ידי הצוות תוספת תקציב לצורך יישום החלטה זו, יידון הדבר על-יד הממשלה בנפרד.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת שר האוצר – תומך.

עמדת שר הפנים – תומך.

עמדת שר החקלאות – תומך.

עמדת שר הבינוי והשיכון – מתנגד.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ועדת שרים לביטחון לאומי ב/35 מיום 8.8.2005.

החלטת ממשלה מס' 2454 מיום 21.10.2007.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה (מצורף מסמך חוות דעת נפרד).

סיווגים

סיווג ראשי : 01ביצועי.

תחום פעולה עיקרי : 02חברה וכלכלה ; 03נושאים אזרחיים.

מוגש על ידי שר הביטחון

א' באדר התשע"ז
27 בפברואר 2017

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: פתרון קבע למפוני דהנייה והסדרת מעמדם.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. הצעת ההחלטה מיועדת לקיים את שנקבע בהחלטת הממשלה מסי' 2454 משנת 2007 אשר לא יושמה במלואה. ההצעה מטילה על משרדי ממשלה שונים, כל אחד בתחומו, לפעול להשלמת הטיפול במפוני דהנייה ומאגמת את התקציב הנדרש לשם כך.
2. הצעת ההחלטה מיועדת להביא לפינוי מתחם המגורים הבלתי חוקי שבו מתגוררים מפוני דהנייה מאז פינויים מרצועת עזה בשנת 2005.
3. הצעת ההחלטה מיועדת להעניק פתרון התיישבותי קבוע למפוני דהנייה ולהביא, בתהליך מדורג, להסדרת מעמדם האזרחי.
4. הצעת ההחלטה מיועדת להשלים את טיפול המדינה במפוני דהנייה, עניין אשר תלוי ועומד כיום בבית המשפט העליון במסגרת שתי עתירות: בג"צ 6549/12 אשתיוי מסעד ואח' נ' ראש ממשלת ישראל ואח' ובג"צ 5202/15 אבו צראר ואח' נ' ראש משלת ישראל ואח'. ביום 18.1.2017 הוציא בית המשפט העליון צו על-תנאי בבג"צ 6549/12, המורה למדינה ליתן טעם מדוע לא יוסדר עניינם של העותרים, מפוני דהנייה, במסגרת מרעית או בדרך ראויה אחרת. על המדינה להגיש תשובתה עד ליום 18.3.2017.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

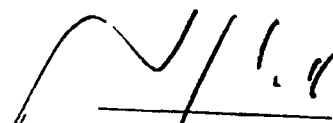
אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה גובשה במשך תקופה ארוכה בשיתוף הייעוץ המשפטי של משרדי ההמשלה הקשורים. בעקבות הערות שהתקבלו לטיטות ההצעה שהועברה למשרדים ביום 7.9.2016, שונה נוסח ההצעה לנוסח הנוכחי, אשר מוסכם על כל המשרדים הקשורים, למעט משרד הבינוי והשיכון אשר מתנגד לממן את חלקו בתקציב למימוש ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה.

חתימה

27.2.17

תאריך

אחז בן-ארי, עו"ד
היועץ המשפטי למשרד הביטחון

שם

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 2454 של הממשלה מיום 21.10.2007

פתרון למפוני מתחם דהנייה

2454.

מ ח ל י ט י ם :

1. להטיל על שר הפנים להעניק לכל מפוני מתחם דהנייה, המפורטים בנספח השמור במזכירות הממשלה, אשרת שהייה בישראל, מסוג א/5, בהתאם לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 ובהתאם להוראות סעיף 3/ג' סייפא לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003. האשרה תינתן לשנה אחת ותתחדש מעת לעת בהעדר מניעה פלילית או ביטחונית ובכפוף להמשך קיום מרכז חיים בישראל.
 2. להעניק לתושבים מענק התאקלמות בסך 45,000 ש"ח לכל בית אב ובנוסף מענק בסך 9,000 ש"ח לכל ילד עד גיל 18. סך כל הפיצוי יבוא ממקורות מתאם הפעולה בשטחים.
 3. להקים צוות בראשות נציג שר הביטחון ובהשתתפות נציג מנהל מקרקעי ישראל ונציג מתאם הפעולה בשטחים אשר יקיים דיאלוג עם התושבים בדבר פתרון התיישבותי קבוע (להלן: "הצוות"). הצוות יעדכן את הממשלה בתוך 6 חודשים על פעולותיו.
 4. להנחות את נציגי הממשלה במועצת מקרקעי ישראל לפעול לכך שמינהל מקרקעי ישראל יקצה באופן חריג וללא מכרז, מקרקעין בתמורה - כנגד פיצוי המקרקעין שקיבלו התושבים, לכל בית אב מבין התושבים, כפי שיחליט הצוות.
- לוח זמנים לביצוע סעיפים 2 ו-3 - מיידי.